

Національний
банк України

Роль підрозділу з управління ризиками у моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю банку

Віра Водзянова
відділ операційних ризиків
Департамент управління ризиками

Київ, 7 / 8 жовтня 2019 року

Підрозділ з управління ризиками як суб'єкт моніторингу ефективності СВК*

Підрозділ з управління ризиками – суб'єкт СВК, 2-а лінія захисту

Функція щодо моніторингу ефективності СВК

- ✓ контроль за суттєвими ризиками банку (за винятком комплаєнс-ризиків)

Заходи з моніторингу ефективності СВК

Моніторинг ефективності процедур контролю на 1-ій лінії захисту в межах виконання функцій незалежного контролю II лінії захисту

Форми здійснення заходів з моніторингу ефективності СВК **

- **поточні заходи**, з метою оперативного виявлення та усунення недоліків СВК, в межах визначених банком повноважень;
- **періодичні заходи**, з метою виявлення недоліків СВК після факту події.

Відповідальність за ефективність СВК

- ✓ якість виконання заходів із моніторингу ефективності СВК (за винятком оцінки ефективності системи внутрішнього контролю)

* СВК - система внутрішнього контролю (скорочено)

** в межах визначених банком повноважень та згідно з окремими процедурами діяльності банку

Об'єкти моніторингу ефективності СВК

Моніторинг ефективності СВК здійснюється підрозділом з управління ризиками за всіма напрямками внутрішнього контролю в банку:

Управління ризиками

Заходи з контролю ризиків 2-ї лінії захисту вбудовані безпосередньо в процеси банку

- контроль за ефективністю системи управління ризиками*

Примітка: Підрозділ з управління ризиками виконує ряд інших функцій з управління ризиками з метою забезпечення ефективності функціонування системи управління ризиками**

* За виключенням комплаєнс-ризиків, 2-ю лінією захисту для якого є підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс) банку

** Ці функції визначені Положенням про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженим постановою Правління НБУ від 11.06.2018 №64

Інша діяльність підрозділів (бізнес та підтримки)

Заходи з контролю ризиків 2-ї лінії захисту застосовуються після виконання процесу

- управління інформаційними потоками, включаючи отримання і передавання інформації, забезпечення функціонування системи управління інформаційною безпекою;
- контроль за:
 - досягненням цілей діяльності банку, включаючи цілі, визначені в стратегії та бізнес-плані банку;
 - забезпеченням ефективності фінансової та господарської діяльності банку в разі здійснення банківських та інших операцій;
 - ефективністю управління активами і пасивами;
 - збереженням активів банку;
 - дотриманням вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, внутрішньобанківських документів, стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на банк;
 - достовірністю, повнотою, об'єктивністю і своєчасністю ведення бухгалтерського обліку, складанням та оприлюдненням фінансової та іншої звітності для зовнішніх і внутрішніх користувачів.

Поточні заходи з моніторингу ефективності СВК

Поточні заходи з моніторингу ефективності СВК вбудовані безпосередньо в процеси банку та реалізуються підрозділом з управління ризиками на постійній основі.

Вид моніторингу	Приклад заходу з моніторингу*	Напрямок контролю
Повний моніторинг	<ul style="list-style-type: none">• подальший контроль дотримання лімітів і обмежень під час здійснення операцій підрозділами (наприклад, для кредитних та казначейських операцій);• моніторинг виконання особливих умов (ковенант) по кредитним договорам;• контроль за попередньою оцінкою кредитних ризиків (наприклад, під час ухвалення кредитних рішень);• контроль за попередньою оцінкою ризиків нового продукту / значної зміни в діяльності банку	Управління ризиками

* даний перелік не є вичерпним, банк обирає види заходів з моніторингу ефективності СВК, включаючи моніторинг ефективності процедур з контролю та оцінку ефективності СВК банку, як комбінацію поточних та періодичних заходів з моніторингу з урахуванням установлених цілей діяльності банку, характеру, обсягу та складності його операцій, кількості та складності видів контролю, ймовірності виникнення недоліків, а також кваліфікації та досвіду працівників банку.

Періодичні заходи з моніторингу ефективності СВК

Періодичні заходи з моніторингу ефективності СВК здійснюються відповідно до окремих процедур діяльності банку та реалізуються підрозділом з управління ризиками на періодичній основі.

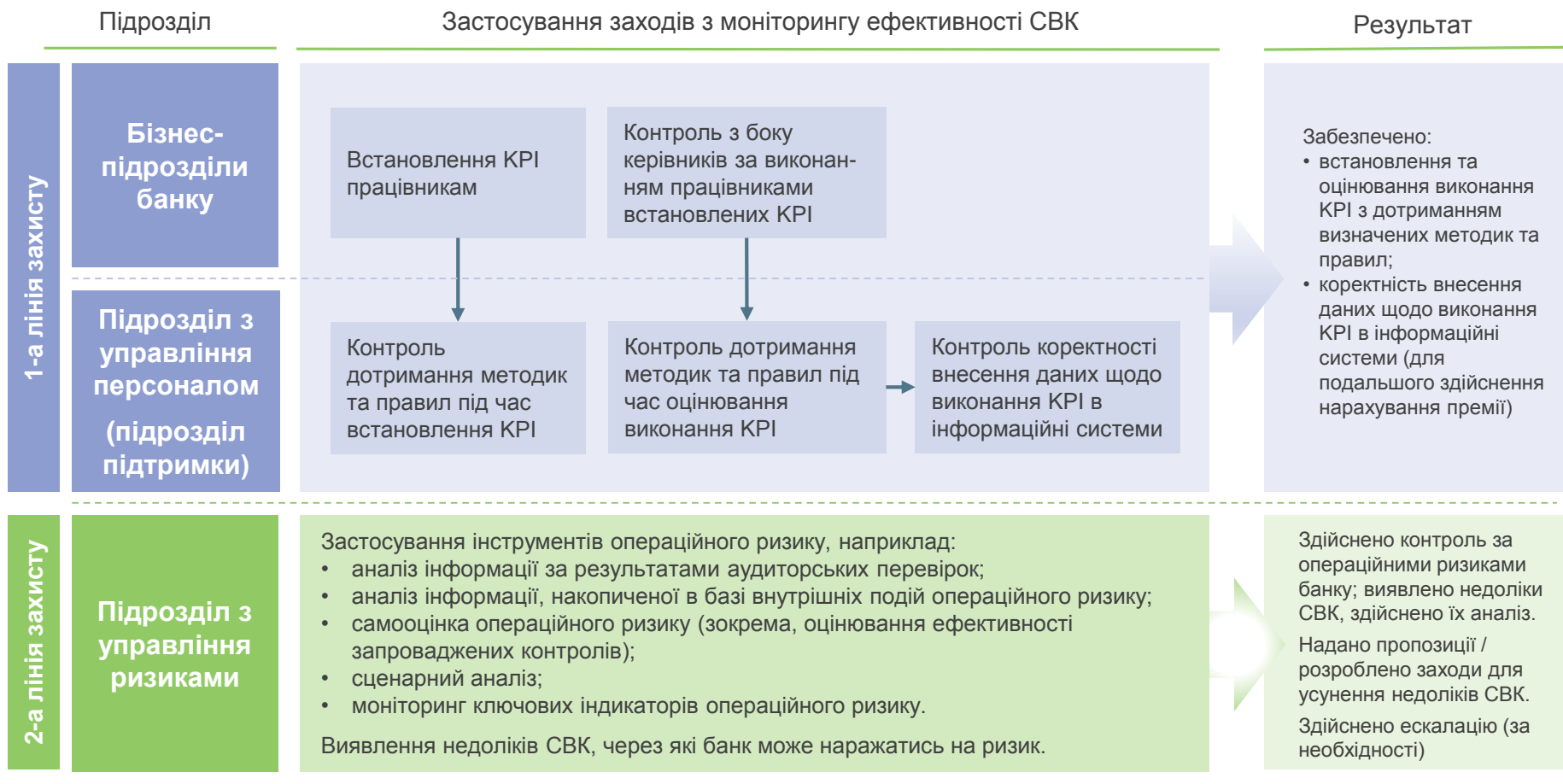
Вид моніторингу	Приклад заходу з моніторингу*	Напрямок контролю
Повний моніторинг	<ul style="list-style-type: none">• контроль оцінки ризиків боржника та динаміки їх зміни порівняно з датою видачі / останнього перегляду;• кредитний моніторинг на рівні кожної активної операції (наприклад, оцінка поточного фінансового стану боржника)	Управління ризиками
Портфельний моніторинг	<ul style="list-style-type: none">• кредитний моніторинг на рівні групи фінансових активів (наприклад, груп кредитів боржників – фізичних осіб)• контроль повноти сформованих банком резервів під очікувані кредитні збитки;• аналіз та моніторинг концентрації зобов'язань банку за значимими групами контрагентів / інструментами / продуктами	Управління ризиками
	<ul style="list-style-type: none">• самооцінка операційного ризику (наприклад, по процесам або підрозділам)	Всі напрямки
Вибірковий моніторинг	<ul style="list-style-type: none">• аналіз інформації за результатами аудиторських перевірок;• аналіз інформації, накопиченої в базі внутрішніх подій операційного ризику;• сценарний аналіз;• моніторинг ключових індикаторів операційного ризику.	Всі напрямки

* даний перелік не є вичерпним, банк обирає види заходів з моніторингу ефективності СВК, уключаючи моніторинг ефективності процедур з контролю та оцінку ефективності СВК банку, як комбінацію поточних та періодичних заходів з моніторингу з урахуванням установлених цілей діяльності банку, характеру, обсягу та складності його операцій, кількості та складності видів контролю, ймовірності виникнення недоліків, а також кваліфікації та досвіду працівників банку.

Приклад застосування заходів з моніторингу ефективності СВК (казначейські операції банку)

Приклад застосування заходів з моніторингу ефективності СВК (виконання KPI)

■ періодичний моніторинг ефективності СВК

Звітування за результатами моніторингу ефективності СВК

